

پرنده‌گان رنگارنگ ایران

محمد کرام‌الدینی

رنگ از اجزای اصلی طبیعت است. کافی است لحظه‌ای چشم‌های خود را ببندید و دنیای بدون رنگ را تصور کنید؛ دنیایی سیاه و سفید، بدون سبز و سرخ و آبی و زرد. بی‌گمان چنین دنیایی برای ما که با رنگ‌ها آشنا هستیم، آنها را می‌شناسیم و از هم تشخیص می‌دهیم، بسیار کسل‌کننده و غم‌انگیز است؛ به‌گونه‌ای که شاید بسیاری از ما از تصورش هم پرهیز کنیم. پرنده‌گان رنگ‌های طبیعت را جلوه‌گر می‌کنند. طبیعت بدون رنگ‌های پرنده‌گان بی‌جان و ساکت به‌نظر می‌آید. معدودی از پرنده‌گان مانند دم‌جنبانک سیاه و سفیدند. برخی تک‌رنگ‌اند، اما گروهی رنگارنگ‌اند و روی بدن آنها می‌توان رنگ‌های متنوع و بسیاری را مشاهده کرد.

رنگ و بی‌رنگی

سرشانه‌هاش سیاه و سبز، پاها و منقارش صورتی و زیر تنه‌اش سفید است. تنجه در سواحل دریاچه‌ها و تالاب‌ها آشیانه‌اش را در سوراخ‌های درون سنگ‌ها می‌سازد.

برخی پرنده‌گان بر اثر تابش نور خورشید تغییر رنگ می‌دهند؛ برای مثال تابش نور به پرهای سیاه‌خروس تالکویی از رنگ‌های سبز تیره و بنفش می‌دهد. آیا تاکنون به تغییر رنگ گردن کبوتر چاهی بر اثر تابش نور توجه کرده‌اید؟

زنبورخواران تمام‌رنگی

خانواده زنبورخوارها از پرنده‌گان رنگی ایران‌اند. زنبورخوار معمولی سر خرمایی رنگ، پشت و گلوی زرد روشن، زیر تنه آبی فیروزه‌ای و دم سبزرنگ دارد. این پرنده گروهی زندگی می‌کند و از حشراتی مانند زنبور تغذیه می‌کند.

کاربردهای رنگ

رنگ نقش‌های مهمی در زندگی پرنده‌گان دارد. پرنده‌گان برای جلب جفت، استتار و هم‌رنگی با محیط از رنگ استفاده می‌کنند. برای جفت‌یابی از رنگ‌های تند و جذاب استفاده می‌کنند، اما برای استتار، رنگی هم‌رنگ محیط به‌کار می‌برند تا دیده نشوند.

ماهی‌خورک‌ها

بدن ماهی‌خورک‌ها نیز رنگارنگ است، جز ماهی‌خورک ابلق که سیاه و سفید است. رو تنه آن آبی و سبز براق، زیر تنه قرمز، گلو و گردن سفید و نخودی و منقارش تیره‌رنگ است.

تنجه

از پرنده‌گان رنگارنگ ایران است. روی بدنش می‌توان رنگ‌های سفید، سیاه، سبز، بلوطی و صورتی را مشاهده کرد. تنجه (نوعی اردک) است که به غاز شباهت دارد. سر آن سیاه و درخشش سبز براق دارد. نوار بلوطی رنگی روی سینه و نوار طولی سیاهی در سطح شکمش دارد. شاه‌پرهای اولیه و

سینه‌حنایی

سینه‌سرخ همان‌گونه که از نامش پیداست، سینه‌ای سرخ‌حنایی دارد. این پرنده از پرنده‌گان آوازخوان و مهاجر است. معمولاً زمستان‌ها به ایران می‌آید و تابستان‌ها به اروپا مهاجرت می‌کند.

زنبورخوار تمام‌رنگی

آبی خوش رنگ

پرهای سبز قبا برخلاف نامش سبز نیست، بلکه آبی فیروزه‌ای است. رو تنه آن قهوه‌ای است. سبز قبا پرنده‌ای بزرگ و اندکی کوچک‌تر از کلاغ است.

سبز قبا

سینه سرخ

تنجه

زنبور خواران تمام رنگی